

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XVI. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1990. MÁRCIUS

Új Régi VT

A VT idei első ülésén az 1989. évi mérleg- és eredménykimutatást változtatás nélkül, a mérlegbeszámolóban foglaltak szerint fogadta el. A tanácskozás témája volt az igazgató 1989. évre kitűzött prémiumfeladatának elbírálása. A feladatok egy része teljesült, azonban volt olyan pont is, melyet nem teljesítettnek ítélt a VT, és az ezért kitűzött díjazást megvonta.

Harmadik napirendi pontként az igazgató alapbérének kérdését tárgyalta a VT. Az írásbeli előterjesztést nem fogadta el. Élénk vita után irányadóként az 1989. évi 18,5%-os vállalati keresetfejlesztés, plusz az idei átlag 20%-os alapbéremelés mértékét jelölte ki mint tárgyalási alapot.

Napirenden kívül a VT megkezdte az új VT megválasztásának technikai előkészítését.

1848. március — a Nemzeti Múzeum előtt

Március 15.!

Soha nem gondolkodtam el azon, hogy miért is éreztem mindig ünnepnek március 15-ét.

Az a tudat, hogy ez a legnagyobb nemzeti ünnepek közé tartozik, még gimnazista korunkban rögződött belém, lánglelkű Hada történelemtanárunk tanítása folytán. Egy életre szólóan megtanultuk a hazaszeretetet és a 48-as magyar szabadságharc emlékét akkor is megünnepeltük, amikor nem volt divat. Megszakítás nélkül megmaradt felnőttem koromban is az a szokásom, hogy a napon nemzeti színnű kokárdát tűztem ki. Visszaemlékezve a közeli és távoli múlt, ezért a „rossz” szokásomért többször részesültem rosszaló pillantásokban és gúnyos, néha fenyegető felhangokat is rejtő kioktatásban. Nem rendültem meg, s az-

óta sem változtattam ezen a szokásomon. Most, hogy a körülmények változása újra általánossá tette a szabadságharc emlékére utaló kokárdaviselést, végre én is egy lettem a sok közül. A látványos csinnadrattát soha nem kedveltem, s ma is vallom, hogy aki a szívében őrzi a hősök emlékét, az képes arra, hogy a dicső hagyományokra boldogabb jövőt építsen.

Remélem, a ma fiatalságának ez az ünnep újra a hazafias érzelmek táplálója lesz akkor is, ha felettük is tovaszáll a tűnő idő, s a lelkes, tennivágyó ifjabból a haza javára tetteket végrehajtó „öregek” lesznek. A dicső múlt adjon erőt népünknek, hogy végigmehessünk a megkezdett úton, és a mostani nehézségek leküzdésével hazánkra fény derüljön!

S. E.

Szeretettel köszöntjük
nő dolgozóinkat a nőnap
alkalmából

Ez-az...

Dohánypép a vízipipához

Megalakult a „Dohányzás vagy Egészség Európai Orvosi Egyesülete”, az angol elnevezés (European Medical Association for Smoking or Health) rövidítésével az EMASH, elnöke *Paul Freoun* professzor (Bordeaux, Franciaország).

Az egyesület célkitűzései: a dohányzás megelőzésére és abbahagyására irányuló tevékenység elősegítése, a dohányzás egészségkárosító hatására és ennek megelőzésére vonatkozó információk elterjesztése és cseréje, a nem dohányzás magatartásának támogatása és propagálása, legfőképpen pedig az orvosok és egészségügyi dolgozók példamutatása útján a dohányzással kapcsolatos közvélemény átalakítása.

Az EMASH megalapítása abból a felismerésből született, hogy a dohányzás — mint a legfontosabb kiküszöbölhető egészségi ártalom — egyaránt érinti Nyugatot és Keletet. Kiküszöbölésében az orvosok és egészségügyi dolgozók Európa minden országában egyaránt érdekeltek. A sikeres módszerek elterjesztését, a társadalom és a kormányok magatartásának kedvező irányú befolyásolását, a dohányzási epidémia (járvány, rágály) visszaszorítását közös fellépéssel, egymásról tájékozódva és egymást segítve sikeresebben érhetik el — vallják a szervezet tagjai.

Az EMASH első lépésként az „Orvosok és egészségügyi dolgozók dohányzás vagy egészség kártájához” történő csatlakozásra szólít fel. A kartát az Országos Egészségvédelmi Tanács minden orvoshoz eljuttatja a közeljövőben.

*

Ilyen is van: az Indiai Szabványügyi Hivatal (BIS) dohány- és dohányipari termékek szabványosításával foglalkozó szakbizottsága nemzeti szabványt dolgoz ki a vízipipához használt dohánypépre. A dohánypépet ugyanis nagy mennyiségben exportálják a közép-keleti országokba, különösen Szaúd-Arábiába. A vízipipa dohányának exportja azonban az utóbbi időben csökkent, mert a korábbinál nagyobb kátrány- és nikotintartalmat mértek a dohánypépben az importőr országok. A szabvány bevezetésével a minőség javulását kívánják elérni. (Standards India, 1989.)

Dr. Kiss Elemérné

Egyre keresettebb a Sopianae

Terv 1990-re

4,8 milliárd a költségvetésnek

Elkészült a Pécsi Dohánygyár 1990. évre vonatkozó számszaki terve. A belföldi fogyasztás mennyisége, összetétele már a múlt év végén körvonalazódott. Bár az országos fogyasztás stagnál, ennek ellenére még fokozódik a Sopianae cigaretta iránti kereslet. 1990-ben mintegy 11 500 millió db Sopianae lesz letermelve. Ezt a mennyiséget már nem tudjuk előállítani önerőből, ugyanis ennyi gyártókapacitásunk nincs. A társvállalatoknak gyártási engedélyt adtunk, így az Egri Dohánygyár 3100 millió, a Debreceni Dohánygyár 1100 millió darabot fog letermelni. A hozzá szükséges filterrudak zömét mi biztosítjuk. Eger részére 10 + 10-es kombinált, valamint szenes monofilterrudat, Debrecennek 8 + 12-es kombinált filterrudat biztosítunk szerződéses szerinti. Saját termelésünk — számításaink szerint — eléri a 8300 millió darabot, amiből mintegy 700 millió db export cigarettával számolunk.

Sajnos, mi sem vagyunk mentesek a piaci környezetünk hatásaitól. A gazdaságban bekövetkezett inflációs folyamat miatt egyre meredekebben, szinte megbotránkoztatón nőnek az alapanyagok árai. Egyre nehezebb előre jelezni, prognosztizálni azokat az árakat, amivel az éves költségtervünket ki merjük számolni. Tudjuk előre, hogy a tervet év közben többször át kell értékelni, újra kell számolni. A költségek jelentős változása miatt a termékeink árait is növelni kellett 1990. január 8-tól. Az elmúlt években megszokott anyagmutatók figyelése helyett az alapanyagárak folyamatos figyelésére tevődött a hangsúly, hisz az árak tőlünk függetlenül, de folyamatosan nőnek. Azok a gazdálkodók, akik saját termelési költségeiket nem értékelik újra megfelelő időben, azok mire észreveszik, már veszteségesen termelnek. Ezért előre kell menni a dolgoknak. Havonta figyelni kell a szállítói árakat, havonta ki kell mutatni, hogy mennyibe kerül a cigarettáink előállítási költségei, mennyi pénzt fordíthatunk olyan jellegű dolgokra, ami

nem közvetlenül a termelést szolgálja.

Ezen előkészítési munkák után már csak ki kellett számolni, hogy előreláthatóan 1990-ben hogyan fog alakulni a gazdálkodásunk. Feltűnően igen nagy számokat mozgattunk, a megszokott előző évekhez képest. A cigaretta termelési értéke meghaladta a 2,3 milliárd forintot. A költségvetés részére mintegy 4,8 milliárd forintot fizetünk be fogyasztási adó címen.

A költségekről pár szóban:

A sajtóban, rádióban oly sokat emlegetett forintleértékelés, áremelés, infláció stb. a mi költségtervünkben is hitelesen tükröződik. Számítások szerint 20% körüli költségnövekedés árváltozásból adódik és még év elején vagyunk. Előre tudjuk, hogy a negyedik negyedévben jelentősen nőnek a dohányok árai, amivel már számoltunk. A gyártási, csomagolási anyagok ára a múlt évi 550 millió Ft-tal szemben 750 millió Ft. Az alkatrész-felhasználás költsége várhatóan 12 millió Ft-tal nő, éves szinten közel 50 millió Ft (egy alapüzemű gépnek az ára). Az energiaárak 35%-kal nőnek, 41 milliós költséggel számoltunk. A vállalati bértömeget szeretnénk 10% fölött növelni, ha erre megfelelő lehetőséget ad a nyereség alakulása és a mumusként emlegetett hozzáadott érték mutató. Jelentősen nőnek a szállítási, fuvarozási költségek, lízingdíjak, a vgm-eknek térített bér munkadíj, a fenntartási költségek, raktározási költségek, a dolgozók munkába járásához való hozzájárulás, hirdetési díjak, takarítási díjak, a számítógép-üzemeltetési, -fenntartási költségek, bankköltségek stb. Jelentős növekedéssel számoltunk a fel nem osztott költségek területén is. A költségnövekedéssel szemben hatékonyságjavító, valamint költségsökkentő eszközökkel is számolunk.

Mindezek számszaki összevetése után a nyereségtervünk az elképzeléseknek megfelelően alakul, de hangsúlyozom, hogy az I. n. évi állapotnak megfelelően.

Fehér Sándor

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya Megyei Lapkiadó

Vállalat

Felelős kiadó: Bodó László

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a TEMPORG

Kisszövetkezet nyomdájában

Felelős vezető: dr. Kállal Sándor

A számviteli osztály új vezetője

Kántor Károly

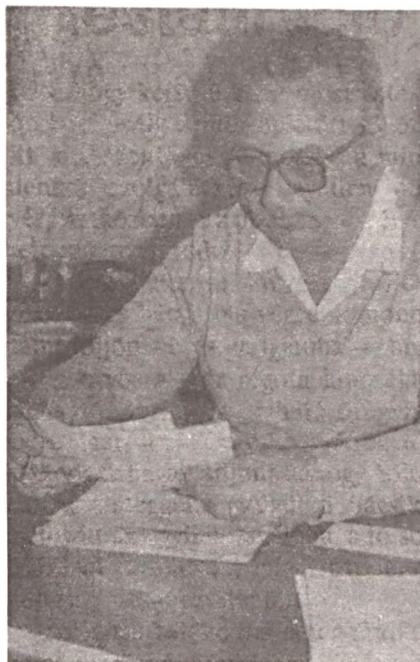
A számviteli osztálynak közel fél éve új vezetője van. *Kántor Károly* olyan területen dolgozik, amelyről kevesebbet beszélünk, nincs annyira „reflektorfényben”. A bemutatkozást megragadom arra, hogy beszéljen erről a munkáról, milyen szerepe van ennek a vállalati gyakorlatban.

— *A számviteli munkát sokan úgy ítélik meg, hogy nem más, mint „bürokrácia”. Az eseményeket „lekönyvelik”, elkészítik a mérleget, és az egész kezdődik elölről. Így van-e ez igazán?*

— A megállapításnak van némi igazsága, azonban ez nem ilyen egyszerű. Én azt vallom, hogy ezt kétféleképpen lehet csinálni. Az igaz, hogy a számviteli ember nem gazdálkodik, hanem a megtörtént eseményeket regisztrálja, itt azonban nem szabad megállni. Nemcsak nézni, hanem látni is kell! Kitüntetett helyzetben vagyunk abból a szempontból, hogy nálunk látható az egész vállalat. Itt az eseményeket logikusan vissza lehet idézni, adott döntések keletkezése, következménye megjelenik, ebből hasznos tanulságokat lehet levonni. Igaz, hogy utólag, de meg tudjuk állapítani, hogy a jövőben mit kell és mit nem szabad tenni. Ennek ma különösen nagy jelentősége van. Hosszú gyakorlatom alatt alakult ki az a meggyőződés, hogy akkor lehet és kell gazdálkodni, amikor még van miből, és úgy, mint otthon! Az információk rendelkezésre állnak — a számítógép megjelenése beláthatatlan fejlesztést is lehetővé tesz —, a jövőben a még eredményesebb gazdálkodáshoz elengedhetetlenül szükséges lesz, hogy ezt igényeljék, éljenek is a lehetőségekkel. Szerénytelenség nélkül vallom, hogy mi a vezetőknek nem egyszerű „kiszolgálói”, hanem partnerei kívánunk lenni.

— *Új vezető, új szemlélet, más módszereket hoz magával, egy idő után óhatatlanul változtatni akar. Nálunk, a mi vállalatunknál kell-e változtatni ezen a területen?*

— Mielőtt a kérdésre válaszolnék, előrebocsátom, hogy egy jól

működő rendszert „örököltem”. Munkatársaim gyakorlottak, vállalati helyismerettel rendelkező korrekt kollégák, ezért alapvető változtatásokra szerencsére nincs szükség. Változni — mégpedig gyors ütemben — a gazdasági környezetünk fog, ehhez pedig alkalmazkodni kell, ezt mi sem hagyhatjuk figyelmen kívül, mert az élet túlhalad bennünket. Elsősorban szemléleti váltásra van szükség. Vállalati léptékben kell gondolkodni, nem osztályszervezetben. Javítani kell az együttműködést, minden szinten nyitottnak kell lenni. Végre már el kell felejteni, hogy műszaki vagy „adminisztratív”, hiszen az eredményes gazdálkodás szempontjából a kettő — és még sok más is — elválaszthatatlan. Én még azok közé tartozom, akik minden lépcsőfokot végigjártak, ebből adódó tapasztalataimat természetesen szeretném ennél a vállalatnál hasznosítani. Hát ilyenfajta változás bizonyára bekövetkezik, bízom benne, hogy ez békés, szinte természetes lesz.

— *Ha jól értem, nagyon szereti a szakmáját.*

— Én mindig ilyen munkát végeztem. Egyszer próbálkoztam másval, az végképp meggyőzött arról, hogy „ez az igazi”. Olyan tanárain — és néhány főnököm — voltak, akik megszerettették ezt a pályát, és meg is tanítottak a szakmára. Hát ezért vagyok itt — és remélem, most már maradok is...

Ki lehet (legyen) a tagja?

A vállalati tanácsról

Az 1985-ben alakult VT választott tagjainak működési ideje 1990-ben lejár. Az állami vállalatokról szóló 1977. évi törvényt a Minisztertanács időközben több esetben módosította. Az új Vállalati Tanácsnak az 1989-ben megjelent módosítás előírásainak megfelelően kell megalakulnia 1990. június 30-ig.

A jelenlegi választott VT-tagok mandátuma az új VT megalakulásának időpontjáig meghosszabbodik. Néhány igen lényeges változásra felhívom a figyelmet, melyek már a választások előkészítésének szakaszában fontosak lehetnek:

- az igazgató nem tagja a VT-nek,
- a VT elnöke és elnökhelyettese csak dolgozó küldött lehet,
- dolgozó küldött az igazgató és helyettesei nem lehetnek,
- a dolgozó küldöttek évente számolnak be tevékenységükről a választóiknak.
- A tanács hatáskörébe tartozó kérdések köre is változott — csökkent — az eddigiekhöz képest. A továbbiakban csupán a hosszabb távú stratégiai kérdésekben, illetve a vállalati vagyont érintő témákban hozhat döntést, úgy mint:
 - vállalati mérleg elfogadása, az eredmény megállapítása,
 - tevékenységi kör jelentős módosítása,
 - beruházásra vonatkozó jelentős döntés,
 - szervezeti egység önálló vállalattá alakulása, illetve gazdasági társaságban való jelentős részvétel elhatározása,
 - munkaerő-foglalkoztatásra vonatkozó jelentős döntés,
 - jövedelemelosztás elveinek meghatározása,
 - SZMSZ megállapítása,
 - igazgató megválasztása, beszámoltatása, felmentése, minősítése, munkájának értékelése.

Ezek a feladatok nem kis felelősséggel járó döntések elé állítják majd az új VT tagjait. A vállalat egészének fejlődése minden dolgozó alapvető érdeke. Ezért a továbbiakban még fokozottabban lesz érvényes az a követelmény, hogy a választottak nem a választóik „érdekeit” képviselik a VT-ben (miután nem érdekképviselői szervről van szó egyébként sem!), hanem a vállalat egészét tartják szem előtt a döntéseiknél.

Mindezekkel a kérdésekkel azért foglalkoztam kicsit részletesebben, mert a közeljövőben (áprilisban) megkezdődik az Előkészítő Bizottság munkája. Nagyon fontos, hogy minden szavazásra jogosult dolgozó már most kezdjen azon gondolkodni, hogy kit kíván küldöttjének jelölni a VT-be. Ki az a munkatársa, aki az előzőekben ismertetett feladato-

A vállalati tanácsról

(Folytatás a 3. oldalról)

kat lelkiismeretesen, felkészülten tudja ellátni? Ki az, aki a döntéseiért — hiszen egyedül, önállóan kell majd határozni! — vállalja a felelősséget? Ki tud megfelelni az elvárásoknak és követelményeknek?

Ha valamennyien elgondolkodunk ezeken a kérdéseken, nem lesz nehéz megtalálnunk azt a 10 munkatársunkat, akik (a 9 fő vezetői képviselőt ellátókkal együtt) a vállalat jövőjét alakítják, akiknek a kezébe bátran letehetjük saját sorsunkat, egyéni boldogulásunkat is.

Simon Éva

Jó, ha tudjuk...

A munkaügyi tevékenység ellátásához szükséges információk biztosítása céljából a munkaügyi osztály nyilvántartásokat vezet a dolgozók adatairól. A felvétel során bejegyzett adatok azonban sokszor változhatnak, ezért a valóságú és naprakész nyilvántartás érdekében kérjük dolgozóinkat, hogy az alábbi változásokat minél rövidebb időn belül jelezzék a munkaügyön.

1. Lakcímváltozás.

A dolgozó látja kárát, ha pl. bérét vagy egyéb fontos értesítést rossz címre küldünk, ezért saját érdekében haladéktalanul jelentse, ha akár az állandó, akár az ideiglenes lakcíme megváltozott. Ha valaki állandó és ideiglenes lakással is rendelkezik, azt is jeleznie kell, hogy ezek közül hol tartózkodik.

2. Névváltozás.

3. Családi állapot változása.

4. Gyermekszületés.

Az eltartottak száma lényegesen befolyásolja a dolgozók anyagi — szociális helyzetét. Ennek tényét többek között segélyezésekkel, üdültetési és egyéb támogatások eldöntésénél figyelembe veszik az elbírálók. A dolgozó anyák szabadsága is függ eltartott gyermekeik számától, így azt hiszem, nem kell kihangsúlyoznom, mennyire fontos, hogy erre vonatkozóan pontos adatok álljanak rendelkezésünkre.

5. Újabb iskolai, tanfolyami végzettség, szakképzettség megszerzése esetén az ezt igazoló oklevéllel együtt jelentkezzenek, mivel ezt osztályunkon vezetik be a munkakönyvbe. Ha a dolgozó nem jelenti újabb vagy a munkakönyvébe valamilyen okból be nem jegyzett, korábban megszerzett képesítését, újság-hirdetés útján vagy a Munkaügyi Szolgáltató Irodán keresztül keresünk olyan szakképzettségű munkaerőt, amilyen talán „kapun belül” is lenne, csak éppen nem tudunk róla, mert a nyilvántartásunkban nem szerepel.

— Juhászné —

A vállalat új rendészeti vezetője

Kovács István

Dolgozóink már személyesen is találkozhattak a vállalat új rendészeti vezetőjével. Most mint közvetlen kollégát szeretnénk bemutatni olvasóinknak.

— *Közismert az, hogy az előző rendész — Brun Zsolt — tartós betegsége miatt vált szükségessé a munkakör újbóli betöltése. A vállalat új-ságban hirdette meg az állást. Úgy tudom, hogy elég sok volt a jelentkező. Véleménye szerint mi döntött ön mellett?*

— Én úgy tudom, hogy 26 pályázó jelentkezett a hirdetésre. Azt tapasztaltam, hogy nagyon komolyan elbeszélgettek minden jelentkezővel. Úgy vettem észre, hogy a vállalat vezetői végül is a több éves gyakorlat és a szakmai felkészültség alapján választottak engem — mondotta Kovács István. — 19 évet dolgoztam a Mecseki Ércbányászati Vállalatnál, ebből 6-7 évet mint rendészeti és tűzvédelmi vezető. Végzettségem is megfelelő a munkakör betöltéséhez.

— *Február 1-je óta dolgozik vállalatunknál. Ez alatt az idő alatt milyen tapasztalatokat szerzett?*

— Bár ez a kevés idő még nem tette lehetővé, hogy alaposabban megismerjem a gyárat, de első benyomásaim kedvezőek. Rendészeti szempontból nézve a gyár szabályozottságát megfelelőnek tartom. Elképzelésem szerint ezeket a már meglévő utasításokat kell végrehajthatóvá tenni. Ugyanis vannak érvényben levő, de alig „élő” szabályok is. A gyárban levő problémák többsége pedig hasonló ahhoz, mint amit előző munkahelyemen is tapasztaltam. Úgy érzem, hogy a munkahelyi vezetőkkel már kialakított kapcsolatom megfelelő, de a helyi sajátosságok megismeréséhez még hosszabb időre van szükségem.

— *Valljuk be őszintén, hogy ez a munkakör — hangsúlyozom, hogy személytől függetlenül — nem túl nagy népszerűségnek örvend. És ez, gondolom, nemcsak a Pécsi Dohánygyár sajátossága. Hogyan tudja elfogadtatni magát mint egy eleve „népszerűtlen” munkakör betöltője?*

— Erre elég nehéz válaszolni. Én természetesen veszem, hogy mint új dolgozót és mint rendészt engem is vegyesen fogadtak. Ennél a beosztásnál nagyon fontos a megfelelő tűrőképesség, a határozottság, a fegyelmeztség és a konfliktusvállalási készség. Tudom, hogy itt is sokan bizalmatlanul fogad-

tak, hallottam már pletykákat is, de ezen túl kell tenni magunkat. Bízom abban, hogy ha már megszokottá váltam a vállalatnál, és bizonyítottam a mindenkivel szembeni korrektiséget, akkor elfogadnak engem és a rendészeti csoportot is.

— *Melyek azok a feladatok, amiket már sikerült megvalósítani és melyek azok, melyek megoldása a legfontosabb?*

— A rendészeti csoport és a rendészeti tevékenység már kezd olyanra válni, ami a kívánatos. Azonban figyelniünk kell arra, hogy a fokozatos szigorítást minden esetben szabályszerű fellépéssel érjük el. Ez egy kényes terület, a személyes szabadságjogokat figyelembe kell vennünk a munkánk során. A portaszolgálatnak fokozottabban kell figyelnie a ki- és belépésekre, az idegen dolgozókra és a személyes ellenőrzésekre. Ezenkívül a gépjárműforgalom figyelemmel kísérése is napi feladatunk. Szeretném még azt elmondani, hogy munkánkat megkönnyíti és segíti az, ha a közvetlen munkahelyi vezetők is betartják az érvényben levő utasításokat, természetesen úgy, ha azt a dolgozókkal is megismertetik. Ebben úgy érzem, hogy partnerekre találtam a vezetőknél, mert közös vállalati érdek a normális munkamenet biztosítása. Szeretném, ha minden dolgozó elfogadná azt a törekvésünket, hogy felvilágosítással a megelőzésre kerüljön a hangsúly, és ne váljon szükségessé az utólagos intézkedés.

— *Azt hiszem, hogy ez a szimpatikus elv mindenki számára elfogadható. Mi az, amit zárszóként szeretne az eddigiekhez hozzátenni?*

— Szeretném kihangsúlyozni a személyes példamutatás fontosságát. Összefonódásoknak nem szabad kialakulniuk, minden lehetséges félreértésre adó okot ki kell zárunk. És mint legfontosabbat, újból szeretném hangsúlyozni, hogy a mi célunk a megelőzés.

K. K. J.

MÉTE

Zömmel fiatalok

MÉTE szakcsoportunk taglétszáma a korábbi évekhez képest nem változott jelentősen a beszámolási időszakban sem. Az egyes években a felvett új tagok, illetve a nyugdíjazás miatt távozóik létszáma nagyjából kiegyenlített egymást. Meg kell azonban említeni, hogy a tagdíj 1987. évi felemelését követően többen kiléptek. Nem érdektelen szólni arról, hogy a belépők zömmel fiatalok, egy részük az új dolgozók közül került ki. Jelenleg 48 fős a létszámunk.

Ami a rendezvényeinket illeti, évesen átlag négy előadást tartottunk. Minden évben legalább egy rendezvény egészen kiemelkedő volt valamilyen szempontból. Minden évben volt ipari nagyrendezvény vállalatunknál. Talán a témaválasztásnak tudható be, hogy ugrásszerűen megnövekedett a résztvevők száma. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy nemcsak a szakcsoport tagjai látogatták rendezvényeinket, hanem szép számmal a többi dolgozó is. Volt olyan rendezvényünk, amelyre más, élelmiszeripari vállalat dolgozóit is meghívtuk. A teljesség igénye nélkül emlékeztetnék a sikeresebb előadásokra:

— PROTOS gyártógépsor bemutatása. A haruni gyár szakembereinek videobemutatóval színesített érdekfeszítő előadása (1986. február).

— A cigaretták dohány súlyának számítógépes elemzése (1986. március, Molnár Ádám). Az előadást meg kellett ismételni a nagy érdeklődésre való tekintettel.

— Automatizálás és folyamatirányítás a dohányfeldolgozás folyamatában (1986. szeptember, Csomor Miklós). A lengyel MERCOMP szakembereinek bemutatója, két előadás keretében. Első nap a dohányipar szakemberei, második nap a megyei élelmiszeripari vállalatok (tej, húsipar) érdeklődői vettek részt a bemutatón.

— Az izocukor-felhasználás tapasztalatairól a B. m.-i tudományos hetek keretében, a megyei élelmiszeripari vállalatok közös rendezvényére került sor. Vállalatunk részéről korreferátum hangzott el (1987. március, Molnárné Tóth Júlia).

— Iparági Számítástechnikai Ankétot 1988-ban szakcsoportunk rendezte, kiemelkedő érdeklődés mellett (október, Csomor Miklós).

— A hagyományos FMKT-vetélkedőt vállalatunk MÉTE-fiataljai rendezték (1988. október).

— GAMBIT-találkozó a számítógépes lehetőségek további kihasználásáért. A nagy sikerű rendezvényen az ország több helyéről (Szombathelyről, Miskolcra) voltak résztvevők (1989. május).

Erre az évre szintén érdekesnek ígérkező munkatervet sikerült összeállítani:

— Bemutatkozik a Dohánykutató (március).

— Vagyonértékelés — vállalatértékelés kérdései (1990. május, Simon Éva).

— Készletezés-finanszírozási problémák (1990. június, Pálfalvai Lászlóné, Fehér Sándor).

— Kiállítások, vásárok tapasztalatai (1990. október, Kesztené Kiss Jolán).

Az előadásokon, nagyrendezvényeken túlmenően más jellegű tevékenységekben is aktívan vettek részt szakcsoportunk tagjai. A Dohányipar című szaklapban rendszeresen publikáltunk. A hagyományos megyei farsangi bál rendezésében, lebonyolításában aktívan közreműködtünk, a bálon is szép számban képviseltette magát szakcsoportunk.

A gyártmányfejlesztési, műszaki fejlesztési, a minőségvédelmi munkabizottságokban dolgoznak tagjaink.

Ezúton is megköszönöm szakcsoportunk tagjainak a rendezvények iránt tanúsított érdeklődést, aktivitást. Bízom benne, hogy a jövőben a megújuló programjainkat hasonlóan támogatni fogják.

Simon Éva
MÉTE Szakcsoport titkár

Tíz nap Erdélyben, akkor...

1989. december 28., Nyugati pályaudvar, Balt-Orient expressz beáll a csarnokba. Nyugodt vagyok, évek óta először kaptam hálókocsijegyet. Hátamon a zsákom, kezemben három húszkilós polietilén táská, dugig tömve. Végigmegek a vonat mellett, hálókocsi nincs. Visszaindulok, hátha elnéztem a kocsiszámot, kerülgetem az embereket, egyre sűrűbben meg kell állnom, már alig bírom vonszolni a csomagokat. Végre meglátom a magyar kalauzt, megtudom, hogy nincs hálókocsi, nem indítják, mert két nappal ezelőtt rálöttek Bukarest alatt a cseh hálókocsira. A hálókocsit az Utasellátó üzemelteti és a dolgozók közül senki sem vállalja az utat. Vissza a vonat végébe, a magyar helyjegyes kocsiba. A vonat közben zsúfolásig megtelt utasokkal. Indulás. A régi, bevált módszerhez folyamodunk, barátom elindul 400,- Ft-tal a zsebében megvesztegetni a román kussettes-t, hogy adjon helyet — sikerül neki. Visszajön értem, és a csomagokkal megindulunk a tömött vonaton. Én már csak vonszoló magam, az

emberek morognak, hogy miért mászkálunk. Egy fiatal nő megszán, elkéri a kezemben levő csomagokat, és elkísér a román vagonig, alig van időm megköszönni a segítségét, mert rohan vissza — ő csak Ceglédig utazik.

Az útitársak, egy bukaresti román nő és egy Székelyudvarhely melletti kis faluból származó férfi a négyéves kisfiával. Boldog izgalomban van, bár fél a határtól, 16 hónapja nem járt otthon. A kisfiút leukémiával kezelték Magyarországon. Mellettünk svéd televíziósok. Odébb egy öt évvel ezelőtt NSZK-ba kitelepült sepsiszentgyörgyi ismerősünk. Összeszűkült a világ. Átlépjük a határt. A román határőrökön és vámiszteken megfordított nemzetiszín szalag. Lepecsételik az útlevelem, románul mondja, „gata”, majd magyarul, „kész” és azt is, köszönöm. A szomszéd fülkében a svédekkel kötelezően váltattak lejt, tanulmányt lehetett volna írni arról a megdöbbenésről, ahogy a kezükbe fogták a szakadt, fakó pénzeket nyugat-európai embertársaink. A vonat mellett álló határőr kis-

katonák jó utat kívántak. Még mielőtt indították volna a vonatot, elaludtunk.

Következő nap reggel, Brassó. Leszállunk a vonatról, hideg van és hó. Az ismerősök nem vártak, elindulunk körülnézni, ekkor érkezik a vonat, megjöttek az ismerőseink. Az állomás zsúfolt, tele utazókkal és fegyveres katonákkal. A fegyverek csőre töltve, a szekusok a város fölött a fejekben még jelen vannak. A vonat, amely Bukarestből jön és minket továbbvisz, késik.

Mire megérkezünk Sepsiszentgyörgyre, Király Károly már befejezi a nagygyűlést. Polgármesternek egy magyart választanak, Gajzágó Márton. Az ismerősünk házában falán golyónyomok. A munkásárdisták készenlétben Sepsin is, mert a Bodoc szálló tetejére telepített rádiót — amelynek a katonai egységek és a munkásárdisták közötti kapcsolattartás a feladata — az éjszaka folyamán megrongálták.

(Folytatás a 6. oldalon)

Tíz nap Erdélyben...

(Folytatás az 5. oldalról)

Szilveszter éjszaka — *Farkas Árpád* költő magyar költőtársak verseit mondja. Hosszú, kemény vita az „elmenőkről” és az itthon maradtokról. Remény, kétkedés váltják egymást. Mióta meghalt, most ejtjük ki először *Visky Árpád*, a színesz nevét, most vesszük számba a halottakat, nem a forradalom, hanem a diktatúra halottait. Sokan vannak. Az új év hajnalán rájuk gondolunk. Barátunk törött, gipszelt kézzel rakodja a kórháznak érkeztet gyógyszerzállítmányt. Az újságért sorok állnak. A Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége Sepsiszentgyörgyön is megalakult, itt is sorok a beiratkozásért.

Következő állomás Csfkszereda. A vonatról leszállva az első, ami szemünkbe tűnik: kiégett kis épület, Csfkszereda egyetlen halottja itt volt. Egy délutánt és egy éjszakát tudunk itt tölteni, aztán menni kell tovább — még sok helyen várnak. Az éjszaka vítvál telik. Amit nem érezünk Sepsiszentgyörgyön, itt igen: bizonytalanság, hitetlenség, félelem. Elő is kerül hamarosan az évszázados magyar-román ellentét. Aztán sorakoztatják tovább, székely-magyar, magyar-csángó, székely-román... és mindet lehet tovább variálva párba állítani... A városba már január 3-ára visszatértek a régi városvezetők, igazgatók. A besúgók listája egy besúgó kezében. Rettegés, félelem mindenütt, és korrupció. Már ekkor elhatároztam, Marosvásárhelyen szólni kell a csfkiakért. Ott több a politikus alkat, segítsenek a Hargita megyeieknek. Másnap délelőtt itt hangzik el először, nem spontán, hanem szervezett forradalom volt. Érvek az ő részükről, ellenérvek részünkről, mi meséljük, mit is láttunk a magyar televízióban, ők azt mondják, Temesvárt nem mutatta Bukarest. (Azóta itthon is egyre több verziót hallok a forradalom szervezett voltáról, kiegészítve azal, hogy előre elhatározot hatalomátvétel lett volna, csak utóbb kicsúszott az irányítás a kezükből, a fiatalok, a gyerekek megakadályozták a csendes hatalomátvételét.)

Hajnali háromkor megállapodunk, hogy nem moralizálni, hanem cselekedni kell. Barátunkat sikerül meggyőznünk: az első fontos feladata — a Városi Front tagjaként is — visszaszerezni a besúgók listáját az illetéktelenektől, véleményem az, hogy nem szabad megengedni a zsarolást. Reggel nyolckor elindul otthonról, hogy intézkedjen ez ügyben, két nap múlva Vásárhelyen tudom meg, sikerült. Másnap délelőtt Szárhegy. Idős emberekkel ülünk az ünnepi terített asztalnál, ők bizakodnak. Mindkét úr az „átkos Horthy-hadsereg” volt katonája, az egyik tiszt volt, nincs bennük gyűlölet, pedig sok mindenen keresztülmentek. Terveztetik, hogy májusban összeismertetnek egy nagyon kedves román operatőrrel, aki minden nyáron felkeresi őket Bukarestből. Szervezik a frontot, valamint az első napok kárainak helyrehozatalát. (Kiegyezett a Néptanács épülete.)

Maradnék még, de a vonat indul és már így is félnapos késésben vagyok. Ugyanaznap este: Marosvásárhely. Elmondhatatlan érzés, hogy beülhettünk egy taxiba és egyszerűen bementük a címet, ahova mentünk. Eddig még, ha gyalog indultunk is neki, kitérőket tettünk, hiszen a Köteles Sámuel utcában túl sok a szekuritate részéről érdeklődésre okot

adó ember lakott. A házban először Bagó „üdvözölt”. Bagó fajtisza magyar puli. Aztán vettük számba a kedves régi barátokat, az ismeretlen ismerősöket. A házban jelen volt a Nemzeti Megmentési Front képviselőjében *Tőkés András* (a lelkész testvére), az RMDSZ titkára, *Béres András*, a fiatalok a szobájában fogalmazták kiáltványukat. Zajlott a forradalom a lakásban. Kétpercenként csörgött a telefon, érdeklődők, kérdések zuhataga, ki került be a városi, a megyei frontba, helyes-e *Király Károlyt* megyei elnöknek választani, mikor az országos frontban is benne van?

Másnapra a legfőbb program a tanügyi gyűlés. Megpróbálok segíteni, a politika elmélete és gyakorlata ad találkozót egymásnak ebben a kis konyhában. Kérem, hogy adják át *Király Károlynak* az üzenetemet Csfkszeredával kapcsolatosan. Másnap már szervezik is a küldöttséget, akik elmennek segíteni Szere-dába. Délelőtt lemegyünk a főtérre, mindenhol golyónyomok, a kirakatok helyén farost-lemezek. A vészgyű törte ki őket. A halottak emlékhelyein letesznek egy-egy szál virágot. A halottaik fiatalok, a forradalom halottai: ugyanannyi román, mint magyar...

Délután indulás autóval Kolozsvárra. Az utolsó állomás. A Bolyai egyetem szervezésébe csöppennünk bele, de már kevés az időnk. Itt egy református lelkész a vitapartnerem,

Az üzemorvos írja:

A tavaszi fáradtságról

Tavasszal sok ember panaszkodik fáradtságról, gyengeségről, rossz közérzetről. „Vitaminhiány” — mondják, pedig nem mindig az, illetve nemcsak az. A baj oka lehet vérszegénység is. Tünetei: a bőr és a látható nyálkahártyák (pl. az alsó szemhéjat lehúzza a kötőhártyát nézzük) halványasága, fáradékony-ság, gyengeség, szédülés, szibbadás, nehéz légzés, szívdobogás, fülzúgás, fejfájás, az EKG-ban a szív vérellátásának zavara látszik, nőknél menstruációs zavar léphet fel, néha hőemelkedés és dagadás is észlelhető. Hogy mi okozza a tüneteket, az egy egyszerű laboratóriumi vizsgálattal eldönthető. A vérévelnélnél meg kell nézni a szérum vastartalmát, a vörösvértestek számát, a hemoglobin értékét és a vörösvérsejt süllyedését. Az első három érték csökken a normálishoz képest, az utolsó fokozódik (a vörösvérsejt sebessége a vérszegénység mértékével arányosan nő). Amennyiben megállapítottuk a vérszegénységet, meg kell találni annak fajtáját is. Igen gyakori a vashiányos vérszegénység, melynél az előbb felsorolt tünetekhez még társul a haj hullása, töredezése, a körmök törékenysége, nyelészavara, savhiány, fejfájás. Ilyen esetben az is előfordul, hogy nincs kifejezett vérszegénység, csak vashiány, ami a vészérum vastartalmának erős csökkenését jelenti, valamint a vasraktárak kiürülését a szervezetben. Ez a betegség általában fiatal nőbetegeknél található és a vas szájon át való adagolásával szüntethető meg. (Tabl. Tardýferon ret. 3x1). Középkorú nő betegeknel a vashiány háttér-

nehezen beszélék először, hiszen aki szemben ül velem, 76 éves, nagy tudású, nagy tapasztalatú ember. Aztán lassan rátalálok a hangomra, hiszen elfogad beszélgetőtársnak. A téma Erdély története, Magyarország felelőssége, a hallgatás, a szemhunyás. Belőlem is kitérhet végre az elmúlt 10 esztendő. Én, aki jártam, és jelen voltam természetesen a többiek helyett — azok helyett, akik hallgattak és nem vettek tudomást, azok helyett, akik itthon megkérdezték az Erdélyből jötteket, hogy tudnak-e és honnan tudnak magyarul —, megkaptam a haraggal és szomorúsággal teli szemrehányásokat a magyar kormány és társadalmi szervek viselkedéséért. Most úgy érzem, én is jogosult vagyok szólni, hiszen valahol a lázas, forró napokban megmutattuk, hogy tudunk cselekedni. Ma már kevésbé vagyok büszke, mert olyanok nyilatkoznak meg ismét úton-útfélen, akik az elmúlt években semmit sem tettek Erdélyért, és tudni is csak annyit tudnak, amennyit a tévében látnak.

Aztán ismét a határ, tíz nap sem telt el egészen az idejövetelelől. Visszafele már nincs magyar köszönöm, a vámsztlus körülbelül az öt évvel ezelőtől (nem ő pakol ki a hátzisszából, hanem velem pakoltat ki).

Hát itt tartottunk január 7-én. Ma március 8-a van, azóta sok minden történt, úgy érzem, és hiszem, tudok segíteni, és továbbra is kell segítenünk. Nem olyan formában, mint a télen, hanem együttérzéssel, odafigyeléssel, okos, biztató szóval.

— Tézsé —

ben krónikus gyomorhurut is állhat. Mindkét esetben, ha a vashiány nagyfokú, injekcióban is lehet a vasat adni, mely erőteljesebben hat, de hányingert és hasmenést is okozhat, ezért a kellemetlen mellékhatásokért csak igen indokolt esetben adjuk.

A vashiányos vérszegénységen kívül másfajta vérszegénységet is ismerünk. Lehet ennek oka terhesség. Az utolsó harmadban, természetesen a háttérben ilyenkor is táplálkozási hiány, felszívódási zavar is szerepel a fokozott igény mellett, ezt is az előbbi módon kell kezelni, különös tekintettel arra, hogy a vérszegénység a gyermeket is veszélyeztetheti.

Vannak olyan vérszegénységek — ezek megállapítása hosszabb időt vesz igénybe —, ahol a vörösvértest termelődése károsodott vagy azért, mert a beteg már úgy született, vagy azért, mert életében olyan károsító hatás érte, mely a vörösvértest-képzést károsította (vírusok, gyógyszerek). Más vérszegénységnél van vas a szervezetben, képződik vörösvértest is, csak nem tud beépülni megfelelőképpen a sejtekbe a vas. Ez a betegség elsősorban idősebb embereken lép fel, nagyfokú sápadtság a jellemző rá. Megfelelő gyógyszerrel kezelhető jó eredménnyel. Vérszegénységet okozhat és ezáltal a szervezet legyengülését is, erős vérzés, fertőzőes betegségek, rosszindulatú daganatok, vesebaj, hormonzavar. Ezeknek a betegségeknek a talaján kialakult vérszegénység vas adásával nem gyógyítható, az alapbetegséget kell kezelni.

(Folytatás a 7. oldalon)

Az elmúlt időben volt szerencsétlenül azon helyeken forogódnai, ahol az emberek fizikai, lelki tulajdonát, az egészséget hivattak restaurálni. Első tanácsom előjáróban az, hogy a beteg ténylegesen döntse el magáról, hogy jól érzi-e azt, amit betegségnek vallhat. Lényeges elem, hogy betegségének ismertetése során tudjon válaszolni arra is például, milyen a vérsüllyedése, vérképe fő elemeiben, az sem baj, ha tisztában van vizeletének és székletének jellemzőivel, elvégre a beteg ráérhet ezt elemezni, konkretizálni. Ha mindezen dolgokra hitelt érdemlően elfogadható választ ad, úgy az egészségügyet mentesítheti egy-két vizsgálati alanytól, s magát is megkíméli a kálváriajárás-tól. A benti, úgynevezett „váróban” a „hadiállapotok” kifejezés a legtalálhatóbb. Elfektetve a tolokocsin a lábára nem fogható egyének, mellékük sorakoznak az ülőkocsisok. A 15 széken többségében a „fiatalabb” betegek osztoznak. Állva, illetve tipogó, csoszogó sétafikában vannak azok, akiknek valami hátsófertályos problémájuk van. Ezt a zsúfoltságot csak a mentősök szelik fel egy-egy újabb örege „szállítmánnyal”. Igen, örege, mert már kezdett az az érzés úrrá lenni rajtam, hogy ma este összeszedik a város legöregebb lakóit. Ténylegesen elesettek, levertek voltak, úgy tűnt, nekik jó odakerülni. Itt megnyugvást találnak, ellátást és kiszolgálást. Akkor kezdtek ismét nyugtalanok lenni, amikor az adjunktus úr megértést kérve az így összegyűlt tömegetől — kifejezte azt, hogy a kórház négy üres betegágygal rendelkezik —, csak akut esetekben vesz fel beteget. Nosza, lett ám nyöszörgésből zsongás. A nemrég még epegörccsel fetrengő drávasztárai néni azért sopánko-

„Restauráció”

dott, hogy kerül ő haza most este 8 órakor, pedig ő már délelőtt 11 óra itt van. Mentővel — mondja a mindenkor szolgálatkész egyetlen nővér, miközben átrobog egy vérrel telt műanyag csővel.

— Pet... Petre... Petrekov... Petrekovasics bácsi! Na végre, kimondtam! jöjjön a 3-as vizsgálóba — hívja az orvos a már régóta laposakat pislantó, de nagyon ziháló öregembert. Igen ám! De oda nemrég lopakodott be az adjunktus egy tolokocsis beteggel... Végül a bácsika bejutott az egyik vizsgálóba, s jó sokáig ott is maradt, mivel ott felejtették — félmeztelenül.

Az egyik tolokocsis beteg átaludta az egész délutánt, estét, felébredve vimpit kért férjétől, aki futva távozott a belváros irányába. Petrekovasics bácsira közben rátaláltak a vizsgálóban, közölték vele, hogy a Tüdőszanatóriumba viszik, mivel beszűródés van a tüdején, de még most kap egy injekciót. Igen ám, de elfogyott a tű, legalábbis az ambulancián. Túkeresés telefonon. Mentő érkezik, keresik az elvitelre szánt beteget, s mivel a drávasztárai néni nagyon unja már, ő jelentkezik. Elmennek. Ismét jön egy mentő. A tüdőbácsika jelzi, hogy őneki is mentőt ígértek. Mivel más nincs, őt viszik. Rövid időn belül újra az udvaron a két mentő. Beteget cserélnék, ugyanis nem egyezett a fuvarokmány. Közben a feleségem is túljutott egy-két vizsgálaton, csak az összesítés késett. Az adjunktus úr, aki még nejemet nem vizsgálta, szól hozzánk:

— Maga a beteg?

— Már mint én? — Élénk tiltakozást fejték ki. Az nem vagyok

ugyan, de az illetlenség határára érkeztem, a borzasztó tapasztalatok láttán. Erős nevetőgörcseim kezdenek lenni.

— Na jó, hát akkor megnézem a feleségét. — Vizsgálat után valahogy ő is félmeztelenül maradt, illetve felejtődött az orvosiban. Az ambulancia tagjai ugyan rá-rányitogattak, de mivel látták, hogy itt is „szunyál” valaki, pardon kérés mellett zártak is.

A vimpieért elment férj megérkezett, két nagy adaggal, s azon mód mohón falatozni kezdtek. Nekem ezzel viszont elvették az étvágyam, az estitől biztosan! Ez a beteg — mint közben megtudtam, epe- és gyomorműtéttel a háta mögött, emésztési és hányingeres panaszokkal falta a vimpit. Fél óra múlva viszont látta. Mi is.

— Juszt is megmutatom nekik, hogy kijön belőlem minden! — Üzen is be, hogy jöjjenek szemlére, nem hazudott a tünet bevallását tekintve.

— Igen, drága asszonyom — mondja egy beteg —, amit a doktor úr ott lát, azt nem megette, hanem egy az egyben a torkán ledugta.

Ebből lett ám kalamajka, s ebből lett végül két újabb reális tanulság. A beteg pofátlanul követelte az egyetlen nővértől, hogy takarítson fel, mellékesen alpári kifejezések sokaságát használta az egész jelenet során.

Egyik tanulság: az egészségügyi dolgozók tényleg ki vannak szolgáltatva a betegeknek.

A másik: aki mindenáron bizonyítani akarja igazát, az elveszti végül környezetét megértését, így orvosa bizalmát. Ugyanis azonnal elbocsátották a beteget a kezelőből, de még a férje is eltűnt a ramazuriban. Ezek után nemsokára mi is távoztunk. Nem tudom, mi történt még az éjszakában ezen az ambulancián, de ha újságíró lennék és magvas sztorik után keresgelnék, e helyen megtalálnám.

Megtalálnám a társadalom elmentmondásait, az elkótyavetyélt tudomány befektetéseit, az erkölcsi lezüllöttség különböző jeleit, a konfliktusok lecsapódását egy olyan helyen, ahol nyugodt analízáló, magasztos cselekvéseknek volna helye, kizárva mindent, ami a hangos, káros külvilágból árad.

A tavaszi fáradtságról

(Folytatás a 6. oldalról)

A B12 és a folsav anyagcserezavarai is vérszegénységhez vezethet, ennek egyik formája (a gyomorban termelődő bizonyos anyag hiánya) az a betegség, amelyet régen „vérszegénység”-nek neveztek. Ez utóbbi betegség már B12 vitamin adásával jól gyógyítható. Ha a vérszegénység hátterében folsavhiány áll, amit egyoldalú táplálkozás, bizonyos betegségek, terhesség okozhat, és a szérum folsavtartalmának megállapításával lehet bizonyítani, a betegség folsavtabletták adásával gyógyítható.

Vannak még olyan vérszegénységek, ame-

lyek a vörösvértestek fokozott pusztulásával magyarázhatók, de itt is az alapteregséget kell gyógyítani, mely mindig kórházi kivizsgálást és kezelést igényel.

Az elmondottakat összefoglalva elmondhatjuk, ha tavasszal (vagy bármely évszakban) fokozott fáradtságot érzünk, ne intézzük el azzal, hogy „ez csak vitaminhiány”, hanem keressük fel orvosunkat, aki kivizsgálást bennünket és hosszabb vagy rövidebb idő után, de elvezet a teljes, jó közérzethez, a teljes egészséghez.

Dr. Varga Éva

Kiss József

SPORT

Kispályás
teremfoci

Néhány éve megfigyelhető, hogy nagyon sok amatőr sportkör, közösség foglalkozik hazánkban kispályás teremfoci-tornák rendezésével. Egyre inkább jellemzőek a pénzdíjas versenyek, melyek forrását a nevezési díjak adják. Nagyszerű dolog ez, ha meggondoljuk, hogy rohanó világunkban egyre kevesebb idő és lehetőség jut az egészséges testmozgásra. A teremfoci-tornák között sok esetben külön gondolnak az old boyokra, azaz egy meghatározott kort (35 évet) elért korosztályra. Így volt ez március 3-4-én is, amikor a Komlói Városi Sportcsarnokban rendezték meg az Old-boy Kupát. Mint tudjuk, a Pécsi Dohánygyárnak van egy kispályás férfi focicsapata, azonban ennek tagjai még nem érték el a fenti korosztályt. De sebjaj, még az elmúlt év végén sikerült összetaborozni egy társaságot, akik a gyár neve alatt részt vesznek ezeken a tornákon. Tehát a vállalat benevezte ezt a csapatot a komlói kupára, amely szintén pénzdíjas volt. Természetesen nem tűzhetek ki fejedelmi összegeket, azonban mégis egy kicsit megnövelték ezzel a tétet.

A kupára 16 csapat nevezett be, akiket négy csoportba osztottak, ahol körmérkőzésekkel döntötték el a helyezések sorsát. Minden csoportból két csapat jutott tovább, ezután egy mérkőzést kellett játszani a továbbjutásért, aki itt győzött, az már a legjobb négy között érezhette magát, és az utána következő eredményétől függően vagy az 1., vagy a 3. helyért küzdhetett.

A VÁLLALAT CSAPATÁNAK
EREDMÉNYEI:

Csoportmérkőzések: Dohánygyár-Pannolit 3-1, Dohánygyár-Niagara 2-3, Dohánygyár-ÉPFU 3-0.

A csoportmérkőzések után második helyeztként jutottunk tovább. A Niagara elleni minimális vereségünk egyébként felér egy győzelemmel, mert ez a csapat nyerte néhány évvel ezelőtt azt az országos focikupát, melynek tétje volt a foci világbajnokságra való kijutás. A Niagara csapatában igazi nagy nevek is szerepeltek, pl. Dobány Lajos, népszerűbb nevén „Tündér Lala”, vagy Stájer István, Zsolt Tamás. E csapat ellen egyébként a félidőben mi vezettünk 2-0-ra, az más kérdés, hogy utána a nagyobb tudás döntött.

TOVÁBBI EREDMÉNYEINK:

Dohánygyár-Komló 1-1, itt hététeres rúgásokkal jutottunk be a legjobb 4 közé;

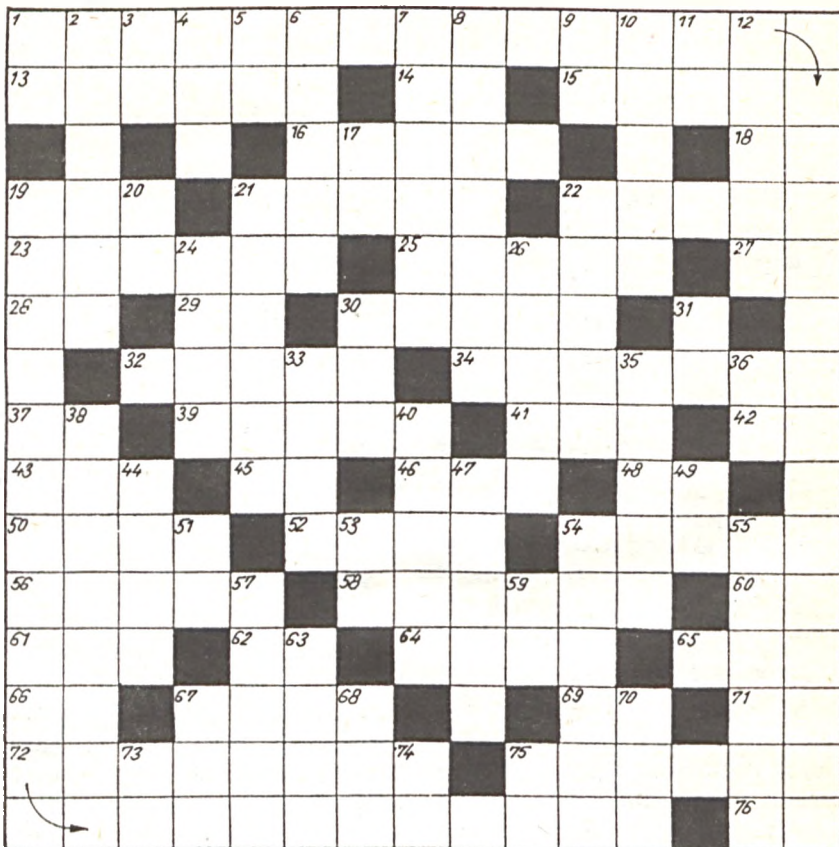
Dohánygyár-Nevelési Központ 0-2, így a harmadik helyért játszhattunk;

Dohánygyár-Verticor 1-2, így a negyedik helyet szereztük meg, és nyertünk ezzel 2500,- Ft-ot.

Összességében elmondhatjuk, hogy jól szerepelt a csapat, érdemes volt benevezni, bizonyára máskor is kapunk lehetőséget, hogy a gyár hírnevét ezúton is öregbítsük.

Marton László

KERESZTREJTVÉNY

VÍZSZINTES: 1. *A megfejtés első része* (zárt betűk: E. E. B. R. N.). 13. Repülő tárgy. 14. O. E. 15. Alkalmasabbá. 16. Birka. 18. Állati férőhely. 19. Ósi családnév. 21. Kaszton kívüli. 22. Fordítva felfedte. 23. Idegen férfinév. 25. Női név. 27. Előd (ford.). 28. Közterület. 29. T. C. 30. Afrikai főváros. 32. Nagy piac. 34. Szovjet akadémikus (Nikolaj). 37. Tornász klub. 39. Szó nélkül. 41. Madame része. 42. Fonetikus mássalhangzó. 43. Fél trafik. 45. Személyes névmás. 46. POE (keverve). 48. Atmoszféra. 50. Kerek szám. 52. Tejtermék. 54. Puha fém. 56. Letakar. 58. Szovjet politikus volt. 60. Igevégződés. 61. Feles közepe. 62. Fekete István regénye (ford.). 64. Ránc. 65. Kötőtű része. 66. Tallium vegyjele. 67. Arab pap. 69. Határozórag. 71. R. L. 72. Alkatrészt. 75. Zárka. 76. Tudni illik.

FÜGGŐLEGES: 1. Ragaszkodó. 2. Kristályos alkohol. 3. Felkiáltó szó. 4. Dél-ázsiai háziállat. 5. Rosszallás. 6. Himbál. 7. Becézett női név. 8. Ókori emlékoszlop. 9. G. J. 10. Kapu. 11. Rubídium. 12. Zenész. 17. Éter. 19. *A megfejtés második része* (zárt betűk: L. E. H.). 20. Ezüst vegyjele. 21. Okmány része. 22. Az illat. 24. Névutó. 26. Kiömlő. 30. Félig krádog. 31. Keresztül. 33. Idegen férfinév. 35. Tamara vége. 36. Opus (röv.). 38. Díszít. 40. Soha (angolul - NEVER). 44. Szörös szerszám. 47. Jugoszláv üdülőhely. 49. Tantál vegyjele. 51. Helyhatározó rag. 53. Egymást követő betűk. 54. *A megfejtés utolsó része*. 55. Törnit (keverve). 57. Francia fró volt (Alexandre).

Takáts László

* * *

Beküldendő a vízszintes 1., a függőleges 19., 54. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző havi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: Nagy-Szunda szigetek, Szumátra, Jáva, Borneo, Celebesz.

Könyvjutalmat nyert Tóth Mária, Pécs.